

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2026-655

12.6.2026

Gjensidige Forsikring ASA

Bilansvar

Trafikkulykke – promille – død - grov uaktsomhet – 20 % avkortning – bal. § 7 (4) bokstav b.

Skadelidte døde etter å ha kollidert med en fjellvegg. Hen hadde ikke benyttet bilbelte og holdt en fart på 119 km/t før kollisjonen. Videre hadde hen en promille på 1,87, og var påvirket av legemidlene Gabapentin og Duloksetin. Klager (etterlatte) krevde 27.6.24 dekning iht. bilansvaret. Foretaket varslet 23.10.24 om mulig avkortning. Foretaket avkortet 20 % av kravet 22.1.25 under henvisning til grov uaktsomhet. Professor og overlege i nevrologi og psykiatri vurderte 10.5.25 at ruspåvirkning var den mest sannsynlige årsaken, men at ulykken også kunne være forårsaket av andre forhold. Saken reiste spørsmål om foretakets ansvar kunne settes ned med 20 % som følge av at skadelidte grovt uaktsomt hadde fremkalt forsikringstilfellet. Nemnda tiltrådte sekretariatets vurdering om at foretaket kunne avkorte erstatningen med 20 % som følge av grov uaktsomhet. Nemnda bemerket at den ikke kunne se at det var sannsynliggjort noen annen skadeårsak enn selvforskyldt alkoholpåvirkning. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Klagers ektefelle, skadelidte, omkom på sommeren i 2024 etter å ha satt seg bak rattet kl. 03:00 og kollidert med en fjellvegg.

Kvelden i forveien hadde skadelidte og ektefelle tilbragt kvelden med venner frem til litt før midnatt. På et tidspunkt etter kl. 3 om natten satte skadelidte seg bak rattet og kjørte fra området uten å trekke ut strøm som var koblet til kjøretøy, uten sko og uten bilbelte. Kort tid etter kjørte skadelidte av veien og inn i en fjellvegg. Skadelidte omkom.

Rapport fra Statens vegvesen viste at kjøretøyet hadde hatt en hastighet på godt over 100 km/t de siste par hundre meter.

Obduksjonsrapport viste en promille i blodet på 1,87, i tillegg til medisiner som brukes mot nervesmerter samt depresjon, som skadelidte hadde fått på resept.

I erklæring av professor og spesialist i nevrologi og psykiatri av mai 2025 ble det redegjort for mulige medisinske tilstander som kunne ha påvirket skadelidtes atferd før dødsfallet, herunder søvnngjengeri, epilepsi, dissosiativ tåketilstand, ruspåvirkning og akutt rusutløst psykose. Konklusjonen skal ha bygget på mulige forklaringer etter rustiltak, men også en hodeskade skadelidte hadde fått noen år tidligere.

Foretaket vurderte 22.1.25 personskadesakene ifm. ulykken:

Erstatning over ulykkesforsikringene (førerulykke og reiseulykke) avkortet med 100%, mens erstatning over bilansvarsforsikringen (begravelsesutgifter og forsørgertaperstatning) avkortet med 20%. Dette i henhold til Bilansvarsloven § 7, Forsikringsavtaleloven § 13-9 og sikker rettspraksis.

Klager har i det vesentlige anført at det ikke er grunnlag for avkortning. Hen bestrider at ulykken skyldes selvforskyldt rus eller bevisst risikoadferd.

Det vises til erklæring fra professoren som vurderte flere mulige forklaringer på hendelsen. Klager mener at skadelidte sannsynligvis ikke var ved vanlig bevissthet da hen forlot området, og at søvngjengeri er den mest plausible forklaringen. Det kan da ikke legges til grunn at hen visste eller hen måtte vite at hen var påvirket av alkohol eller andre rusende eller døyvende midler, jf. bal. § 7 fjerde ledd. Videre anfører klager at obduksjonsrapportens promilleangivelse på 1,87 er usikker, ettersom prøven ble tatt fra sentralt blod etter et høyenergitraume. Skadelidte oppfylte helsekravene til førerrett og hadde ingen sykdom eller medikamentbruk som tilsier annet. Det bestrides at det er overveiende sannsynlig at alkoholpåvirkningen var nødvendig eller hovedårsak til ulykken.

Subsidiært er det uansett ikke grunnlag for å identifisere de etterlatte med hens forhold, jf. skadeserstatningsloven § 5-1 og HR-2015-277-A.

Foretaket har i det vesentlige anført at det er grunnlag for 20 % avkortning av begravesomkostninger og forsørgertapserstatning, jf. bal. § 4 og § 7 fjerde ledd bokstav b.

I sistnevnte bestemmelse fremgår at retten til erstatning faller bort ved alkoholpåvirkning tilsvarende minst 0,5 promille. Obduksjonsrapporten viser at avdøde hadde en promille på 2,00 målt i øyeveske under obduksjonen. Etanol vil vanligvis holde seg mer stabilt i øyeveske etter dødens inntreden og være mindre utsatt for omfordeling enn i blod fra brysthule, jf. obduksjonsrapporten. Bestemmelsen i bal. § 7 fjerde ledd oppstiller en presumsjon om at det er årsakssammenheng mellom kjøring i alkoholpåvirket tilstand, og den skaden som har rammet skadelidte. Foretaket er ikke enig i at andre forklaringer er sannsynliggjorte, og man kan ikke se bort fra ruspåvirkning som årsak til ulykken, sml. FinKN 2024-218.

Når det gjelder spørsmålet om identifikasjon, er dette behandlet av Høyesterett i Rt-2014-1192. Der fremgår at de etterlatte normalt må tåle en avkortning på 20 % om fører var ruspåvirket, jf. også Rt-2015-227-A.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det er grunnlag for 20 % reduksjon av retten til erstatning som følge av ruspåvirkning, jf. bal. § 7 fjerde ledd bokstav b.

Skadelidte fikk ikke medhold da sekretariatet behandlet saken. Sekretariatet viste til at det var utvist grov uaktsomhet ifm. ulykken, og at foretaket derfor rettmessig kunne avkorte med 20 %, jf. 2026-12, Rt-2014-1192 og Rt-2015-141. Sekretariatet bemerket at faktum var uklart, og at muntlig bevisføring kunne gi et annet bilde av de faktiske forholdene, noe som kunne medføre et annet resultat.

Nemnda har gjennomgått all den fremlagte dokumentasjonen i saken, og slutter seg til sekretariatets begrunnelse og konklusjon i sin helhet. Nemnda har lest og vurdert anførslene i brevet fra klagers advokat 8.4.26, og har ikke funnet at det som fremkommer der endrer nemndas vurdering. Slik saken er opplyst for nemnda, kan ikke nemnda se at det er sannsynliggjort noen annen skadeårsak enn ruspåvirkning. Det bemerkes at nemnda har vurdert, men ikke funnet det sannsynliggjort at skadelidte før kjøringen hadde fått nedsatt bevissthet på grunn av noe annet enn selvforskyldt alkoholrus.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).